

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W TORUNIU
DWUTYGODNIK INFORMACYJNY

Prenumerata wynosi w Toruniu i na prowincji:		Ogłoszenia: Cała stronica Mp. 20.000 —	
Całorocznie	Mp. 2.400 —	Pół stronicy	„ 10.000 —
Półrocznie	„ 1.200 —	Ćwierć stronicy	„ 5.000 —
Kwartalnie	„ 600 —	1/8 stronicy	„ 2.500 —

Numer pojedynczy kosztuje 100 Mk.

Nakład i własność Izby Przem. - Handl. w Toruniu. — Redaktor odpowiedzialny: Dr. Tadeusz Raczyński.

KOMUNIKAT w sprawie kredytów lombardowych udzielanych przez P. K. K. P.

W celu zapobieżenia brakowi funduszy obrotowych w przemyśle, wynikłym wskutek braku zbytu na gotowe wyroby lub wskutek ogólnej konjunktury handlowej, Oddziały P. K. K. P. są w dalszym ciągu upoważnione do wydania zakładom przemysłowym pożyczek pod zastaw magazynowanych gotowych wyrobów względnie surowców. Oddziały P. K. K. P. wypłacają pożyczki do wysokości 5.000.000 mk. na zasadzie zaświadczenia Wydziału Przemysłu i Handlu odpowiedniego Urzędu Wojewódzkiego; sumy wyższe — na zasadzie takiegoż zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Pożyczki te wydane są wyłącznie na cele produkcyjne t. zn. tylko przedsiębiorstwom przemysłowym lub rzemieślniczym dla utrzymania ich w ruchu i są oprocentowane w wysokości 7%, do czego dochodzi 1/4% prowizji kwartalnie. Nadto składa dłużnik w P. K. K. P., tytułem dalszego zabezpieczenia, weksel depozytowy z własnym podpisem. Odpowiednio odstępowane podania o uzyskanie kredytu lombardowego, adresowane do odpowiedniego Oddziału P. K. K. P. niezależnie od sumy pożyczki, należy wnosić przez Wojewódzki Wydział Przemysłu i Handlu, który je po zaopiniowaniu, zależnie od sumy pożyczki, skieruje bądź do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, bądź też bezpośrednio do odpowiedniego oddziału P. K. K. P. Podanie powinno zawierać opis zakładu przemysłowego, wyszczególnienie powodów i udowodnienie braku gotówki obrotowej, zestawienie towarów, przeznaczonych do lombardowania z wyszczególnieniem ich cen rynkowych w chwili obecnej, ostatni bilans oraz zamknięcie rachunków strat i zysków na dzień pierwszy miesiąca, w którym podanie zostało złożone, preliminarz wydatków na najbliższe półrocze, opinię właściwego Inspektora Przemysłu co do potrzeby

udzielenia kredytu, wysokość kredytu i terminy spłaty. Wysokość kredytu nie może przewyższać 30% wartości lombardowanego towaru, przyczem kwalifikowanie i szacowanie towarów lombardowanych będzie dokonane przez ekspertów P. K. K. P. Pozostawienie towaru oddawanego pod zastaw w P. K. K. P. w składzie otwartym, zależne jest od decyzji Ministerstwa Skarbu. W tych więc wypadkach, kiedy zachodzi tego potrzeba, przemysłowiec zainteresowany powinien jednocześnie zwrócić się z odpowiednim podaniem do Ministerstwa Skarbu Dep. Kredytowy, przez Wydział Przemysłowy Urzędu Wojewódzkiego, co da temuż urzędowi możność zajęcia w tej sprawie stanowiska.

Warunki „III. Targu Poznańskiego”.

Miejski Urząd Targu Poznańskiego rozpoczął dnia 17. 11. 22 r. wysyłkę do firm poszczególnych zaproszeń, warunków i kart zgłoszeń na „III. Targ Poznański”; który się odbędzie — jak wiadomo — w czasie od 29. IV. do 5. V. 1923 r.

Najbardziej interesują nas tutaj warunki „III. Targu Poznańskiego”. W zasadzie wzorowane są one na warunkach „II. Targu”.

W myśl „Warunków” w „III. Targu Poznańskim” udział może wziąć każdy obywatel polski lub gdański, mający przedsiębiorstwo swoje w obrębie granic celnych polskich. Firmy zagraniczne wystawiać mogą, jeżeli są reprezentowane w Polsce przez kupca polaka.

W przeciwieństwie do II. Targu — warunki przewidują miejsca wystawowe tylko w zamkniętych budynkach i pod gołym niebem. Odpada zupełnie możliwość — przewidziana warunkami II. Targu — wystawiania pod dachem na wolnym powietrzu. Stoї to w związku z energicznie prowadzonym przez Miejski Urząd Targu Poznańskiego ruchem budowlanym solidnych hal wystawowych, z których największa, licząca 5000

mkw, stanie już na III. Targu na miejscu szop drewnianych przy Wieży Górnośląskiej.

Najmniejszy wymiar miejsca wystawowego poszczególnego wystawcy stanowią 3 mkw.

Co do cen za miejsca, to wobec ogólnej drożyzny stawki, przewidziane w warunkach — naturalnie od stawek II. Targu wyższe — nie są ani niesłuszne, ani zbyt wygórowane. Powiedzieć by nawet można, że są niskie wobec ogólnej i powszechnej drożyzny. Tembardziej, jeżeli się uwzględni, że warunki odnoszą się do wiosny roku przyszłego, oraz że warunki, przewidując podwyższenie wszelkich innych w nich zawartych cen — wyraźnie zastrzegają, że ceny za miejsca nie mogą uleść podwyżce, czyli, że raz ustalone, są obowiązujące. Jedynie możliwa jest podwyżka cen w wypadku „spóźnienia się”. Mianowicie warunki ustalają dwa terminy nadsyłania zgłoszeń, na co specjalnie pragniemy zwrócić uwagę interesentów. Termin pierwszy — termin normalny — upływa z dniem 15. I. 23 r. Termin drugi — termin ostateczny — upływa z dniem 8. IV. 23 r. Otóż, za zgłoszenia spóźnione, nadesłane po 15. I. 23 pobiera się 50% — za zgłoszenia nadesłane po 8. IV. 23 pobiera się 100% dodatku od cen normalnych,

Wreszcie zaznaczyć należy, że w dziale Warunków zatytułowanym „Podział okazów na grupy” — poza bardziej szczegółowym rozprawieniu poszczególnych grup, niż to miało miejsce w warunkach II. Targu — wprowadzono grupę nową, mianowicie „Surowce”.

Tak mniej więcej przedstawiałyby się najważniejsze różnice, zachodzące między warunkami III. Targu a warunkami Targu II.

Komunikat w sprawie zaszłych zmian w handlu z Czechosłowacją.

W czechosłowackim handlu zagranicznym zaprowadzono następujące zmiany:

a) Od dnia 21. 9. 1922 podwyższono opłatę przywózową z wina reńskiego w beczkach (poz. t. c. 109) z $\frac{1}{2}\%$ ceny fakturowanej na 3% tejże.

b) Od dnia 20. 10. 1922 zezwala się na wywóz koksu i brykiet (poz. t. c. 135) bez pozwoleń i opłat.

c) Od dnia 20. 9. 1922 pobiera się przy wywozie cebuli (poz. t. c. 41) i świeżej kapusty (poz. t. c. 42) opłatę w wysokości 1% ceny fakturowanej.

d) Od dnia 5. 10. 1922. pobiera się opłatę przywózową z obrazów (poz. t. c. 648 i 649) w wysokości $\frac{1}{2}\%$ ceny fakturowanej, najmniej jednakże Kczsł. 10.— z 1 sztuki przedmiotów poz. t. c. 648 (sztychy, oryginalne litografie), i Kczsł. 50 z 1 sztuki przedmiotów poz. t. c. 649 (obrazy olejne, akwarele).

e) Od dnia 15. 9. 1922 zniżono opłatę wywózową z konserwowanych ogórków (poz. t. b. 129) z 3% ceny fakturowanej na $\frac{1}{2}\%$ tejże.

Departament Handlowy podaje poniżej do wiadomości treść noty Poselstwa Rep. Czechosłowackiej w sprawie zmian przepisów w handlu zagranicznym.

Poselstwo Republiki Czechosłowackiej pozwala sobie prosić o łaskawe doniesienie następujących zmian przepisów w czechosłowackim handlu zagranicznym polskiemu Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

a) Od dnia 15. 9. 1922 została zniżona opłata wywózowa z owoców z Kczsł. 3,— na Kczsł. 1.— za 100 kg.

b) Od dnia 15. 9. 1922 została zniżona opłata przywózowa z olejów mineralnych (poz. t. c. 176, 177, 178) z $\frac{1}{2}\%$ ceny fakturowanej na $\frac{1}{4}\%$ tejże.

c) Od dnia 15. 8. 9. 1922 została zniżona opłata przywózowa z przędzy jutowej (poz. t. c. 206) z $\frac{1}{2}\%$ ceny fakturowanej i 40 halerzy z 1 kg. na $\frac{1}{2}\%$ ceny fakturowanej.

d) Wywóz jęczmienia i siodu będzie przeprowadzany w granicach zawartych umów handlowych po systemie wydania nań pozwoleń.

Opłata wywózowa wynosi od jęczmienia 1% ze siodu $\frac{1}{2}\%$ ceny fakturowanej.

e) Od 1. 9. 1922 pozwala się na wywóz bez pozwoleń i opłat wapna surowego i wapieniu (poz. t. c. 150).

f) Od 15. 8. 1922 pozwala się na przywóz przy zameldowaniu bez wszystkich opłat surowca żelaza (poz. t. c. 428a) i mieszaniny żelaza (ferrochrom, ferromagan, ferrosilicium) poz. t. c. 428c).

Komunikat Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 4 bm. w sprawie handlu z Anglią.

Zwraca się uwagę firm, eksportujących swoje wyroby do Anglii, że według urzędowego zawiadomienia ze strony Poselstwa Angielskiego w Warszawie szereg artykułów (materiały do wyrobu rękawiczek, naczynia szklane, artykuły kuchenne) w razie eksportowania ich do Anglii z Polski, podlegają aż do odwołania opłacie cła „ad valorem” oprócz wszelkich innych opłat celnych. Zwolnienie od tego cła dopuszczalne jest w części lub całości, a w celu uzyskania zwolnienia importer w Anglii, będzie musiał przedstawić oprócz innych dokumentów świadectwo pochodzenia. Świadectwa takie będą wystawione przez Izby Przemysłowo-Handlowe w Toruniu i Grudziądzu, dokąd również należy się zwracać po wszelkie informacje w tej sprawie.

Z ulg powyżej wymienionych korzystają następujące towary:

1. Rękawiczki z materiałów t. j. rękawiczki zrobione z materiałów tkanych lub trykotowych, przykrajanych i zeszytych, nazywanych w handlu rękawiczkami z materiału, oraz rękawiczki Liele, Saede, Duplex, jedwabne i wszelkie inne

zrobione z materiałów bawełnianych lub jedwabnych.

2. Materiały do robienia rękawiczek w sztuce, lub też przykrajane do zeszyca.

3. Wyroby ze szkła do użytku domowego, bez opraw ze srebra lub innych metali t. j.: karafki, salaterki do selerów, dzbanuszki do śmietanki i mleka, kielichy do kisiela, karafki do wódek i likierów, talerzyki deserowe i inne, filiżanki i kufle do mycia rąk, kielichy i wazony do kwiatów ze szkła kolorowego lub z ozdobami kolorowymi, kubki, kielichy do lodów, talerzyki do lodów, szklanki do konfitur, kieliszki do likieru, salaterki wszelkiego rodzaju do sałaty, owoców, ogórków etc., cukierniczki, kufle, miseczki na nóżkach, tace, puhary, dzbanki i miski do wody, kieliszki do wina.

4. Przybory ze szkła do światła elektrycznego, oprócz żarówek elektrycznych, lamp używanych w górnictwie i szkieł do lamp naftowych.

5) Artykuły kuchenne ozdobne lub bez ozdób:
1) aluminiowe,
2) stalowe, żelazne, emaljowane.

6) koszulki do lamp enerowskich i ich części składowe.

U w a g a: par. 3 i 4 nie obejmuje artykułów ze szkła prasowanego (do użytku domowego i oświetlenia) ani przedmiotów z „fasad silica”, t. j. zkwarcza plawionego oraz z gatunku szkła szarego „vitroseil” i tym podobnych.

Stosunki handlowe Polsko-Tureckie.

Jak stwierdzają raporty konsularne, stosunki handlowe Polski z Turcją równają się zeru. Polska nie figuruje nawet w tureckich oficjalnych wykazach przywozu i wywozu. A jednak w szeregu artykułów sprowadzanych do Turcji z zagranicy lub wywożonych, Polska mogłaby być zainteresowaną. Dla orientacji podajemy w załączeniu wyciąg z statystyki handlu zagranicznego Konstantynopola, dotyczący towarów, które Polska mogłaby wywozić do Turcji lub sprowadzać.

P r z y w ó z :

	M a j 1922		C z e r w i e c 1922		L i p i e c 1922	
	wartość w piasrach	waga w kg	wartość w piasrach	waga w kg	wartość w piasrach	waga w kg
Drzewo i wyroby, koszyki, szczytki	18 096,913	4 551,990	15 359,169	3 708,092	32 809,514	10 142,913
Bawełna i wyroby bawełn.	116 526,544	698,076	139 671,536	746,166	133 161,445	803,528
Wełna, przędza i tkaniny	37 653,987	162,520	36 839,705	146,144	30 758,743	132,470
Ubrania, bielizna	10 244,101	99,068	11 075,912	58,602	7 946,290	47,693
Maszyny i wyroby mech.	3 053,569	82,462	3 276,599	76,317	3 706,650	72,526
Oleje i tłuszcze przemysł.	20 570,130	2,468,527	25 265,431	2 466,655	12 011,933	1 220,285

W y w ó z :

Owoce i jarzyny	11 928,265	410,839	16 789,912	481,203	8 571,764	443,968
Art. kolonialne	1 410,710	28,980	1 753,709	28,282	1 707,005	43,48
Skóry i odpadki zwierz. . .	5 903,093	175,840	74 649,987	240,154	6 940,724	354,636
Jedwab i tkaniny	16 489,279	10,720	22 827,951	11,722	31 661,831	152,865
Oleje roślinne	452,936	12,346	709,700	16,951	137,815	2,852

Konsulat Jeneralny w Monachjum na podstawie zebranych informacji donosi nam, że owoce i warzywa polskie wobec wysokich kosztów transportu oraz niezwykle obfitych urodzajów tegorocznych na wywóz do Niemiec Południowych w roku bieżącym na ogół liczyć nie mogą.

Jedynie cebula jadalna, o ileby mogła konkurować z gatunkami i cenami tutejszemi, liczyć może na zbyt w Bawarii oraz Hesji. Pożądany jest towar starannie sortowany, gładki i suchy w woreczkach po 50 kilo.

W celu ewentualnego nawiązania stosunków, producenci polscy mogą się zwrócić wprost do firm następujących:

1. Importunion Münchener Fruchtgrosshändler, G. m. b. H., München, Grossmarkthalle,
 2. Münchener Handelskontor, Inh. Friedrich Jarreiss, München 50,
 3. Michael Suss, Inh. Josef Suss, München, Utschneiderstr. 2,
 4. Cornelio Joris, München 50, Grossmarkthalle.
- O ileby chodziło o eksport do Hesji, oferty z cenami należałoby skierować do Izby Handlowej (Handelskammer) w Darmstademie.
- Ponieważ Bawaria jest krajem rolniczym, który w normalnych warunkach wywozi produkty rolne do Niemiec Północnych, warzywa i owoce polskie liczyćby tu mogły na zbyt jedynie w razie nieurodzaju.

Pomorski Urząd Wojewódzki

zawiadomił nas okólnikiem z dnia 8 bm. o ostatnio obowiązujących cenach na sól:

Warzonka — 150,000 (sto pięćdziesiąt tysięcy) mk.

Kamienna mielona z Wapna — 125,000 (sto dwadzieścia pięć tysięcy) mk.

Kamienna kruchy z Wapna — 120,000 (sto dwadzieścia tysięcy) mk.

Omoki — 50,000 (pięćdziesiąt tysięcy) mk.

Zmiotki — 35,000 (trzydzieści pięć tysięcy) mk.

za tonnę (1000 kg.) franko wagon stacja załadowania bez worków.

Wycieczka delegacji szwajcarskiej.

Po piętnastodniowym pobycie w Polsce, przedstawiciele szwajcarskich związków zawodowych i zrzeszeń społecznych, opuścili w dniu 21-ym b. m. granice państwa, wyjeżdżając z niezliczoną ilością wrażeń dodatnich — jak to zaznaczył w swej mowie pożegnalnej w Poznaniu, na bankiecie, wydanym przez Izbę Handlowo-Przemysłową, jeden z wybitniejszych członków delegacji, inżynier Rohn, profesor Politechniki Zurychskiej.

Wycieczka gospodarcza, zainicjowana i zorganizowana przez M. S. Z., składała się z przedstawicieli następujących zrzeszeń społecznych lub technicznych:

Szwajcarski Związek inżynierów i architektów — prof. Rohn.

Związek byłych wychowañców Politechniki Zurychskiej — inż. Zindel.

Szwajcarski Związek włóściański — prof. Moos.

Szwajcarski Związek Zawodowy (syndykaliści) — p. Degen.

Szwajcarski Związek rzemieślniczy — Dt. Zaech.

Szwajcarski Związek bankowy — pp. Dyrektor Cassani i Dyrektor de Gantard.

Szwajcarski Związek zegarmistrzów — Dyrektor Sunier.

Sekretarz generalny szwajcarskiego Biura informacyjnego zakupu i sprzedaży towarów — p. Boos Jegher.

Izba handlowo-przemysłowa w Lozannie — p. Burnens — wreszcie

Dyrektor szwajcarskiej Agencji Telegraficznej — p. Dr. Luedi.

Stosownie do omówionego z góry programu przedstawiciele ci, starali się zapoznać dokładnie ze wszystkimi kwestjami ekonomicznymi, interesującymi dany Związek i ułożą swe sprawozdania w czasopismach fachowych, wydawanych przez te Związki, jak również mają zamiar wygłosić parę odczytów ogólnych o swej podróży.

Jeżeli idzie zatem o propagandę w ścisłym znaczeniu tego słowa, to można uważać rezultat wycieczki szwajcarskiej jako w wysokim stopniu dodatni.

Od samego początku do końca podróż ta była nieprzerwanym szeregiem rewelacji dla szwajcarów, tak pod względem historycznym i politycznym, jak również i pod względem ekonomicznym.

Delegaci Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz M. S. Z., którzy nie opuszczali delegacji ani na chwilę, i mieli możność w rozmowach prywatnych wyczuć usposobienie i zapatrywania delegatów na nasze sprawy — skonstatowali bezwzględny ich podziw kraju, jego bogactw naturalnych, jego przemysłu i jego urządzeń handlowych.

Organizacja naszych Izb handlowo-przemysłowych w Małopolsce i w Poznaniu wywołały prawdziwy zachwyt szwajcarów. Posiedzenia zorganizowane w tym celu w Krakowie, we Lwowie i w Poznaniu dały poznać szwajcarskiej delegacji nietylko znakomitą organizację informacyjną, ale również pozwoliły poruszyć bezpośrednio ciekawe nadzwyczaj kwestje dotyczące przyszłych naszych stosunków handlowych.

Przedstawiciel rządowego biura informacyjnego p. Boos-Jegher, przygotował kwestionariusz, poruszając rozmaite sprawy dotyczące zawiązania stosunków handlowych. Kwestionariusz ten był przedmiotem porządku dziennego ad hoc zwołanych posiedzeń i posłużył do zupełnego wyjaśnienia pewnych spraw.

Szwajcarzy skonstatowali przedewszystkiem, iż o imporcie szwajcarskim do Polski mowy być nie może aż do czasu poprawy waluty polskiej. Natomiast wywóz z Polski był przez nich przestudjowany z całą dokładnością i stwierdzono, iż wywóz ten może osiągnąć bardzo wysoką cyfrę, tembardziej, iż znaczna część towarów polskich idzie z Polski do Szwajcarii za pośrednictwem Niemiec — jako towar niemiecki.

W dwóch tylko wypadkach członkowie delegacji wyrazili się trochę krytycznie, mianowicie: zdziwiło ich nieco, iż przemysłowcy i kupcy warszawscy nie skorzystali z 4-czterodniowego pobytu szwajcarów w Warszawie, by urządzić tego rodzaju posiedzenie informacyjne, jak to miało miejsce w Małopolsce i Wielkopolsce. W drugim zaś wypadku — było to po zwiedzeniu pewnej fabryki — wyrażono zdziwienie z powodu niehygienicznego sposobu wyrobu produktów spożywczych.

Jakkolwiek głównym celem podróży było tylko zbieranie materiałów informacyjnych, to jednakże, dzięki specjalnemu zainteresowaniu się delegatów szwajcarskich naszymi stosunkami doszło do pewnego porozumienia w sprawach inwestycji przemysłowych, t. j. w udziale gru-

szwajcarskich w przedsiębiorstwach polskich w formie dostawy maszyn. W ten sposób została zaprojektowana budowa dużego hotelu w Zakopanem, jak również i budowa centrali elektrycznej.

Zawiązane stosunki z przedstawicielami przemysłu i finansów szwajcarskich pozwolą na zrealizowanie bardzo wielu przedsiębiorstw omówionych na razie tylko w formie czysto teoretycznej.

Delegacja zwiedziła Górny Śląsk, część zagłębia dąbrowieckiego, potem Kraków, Zakopane, Wieliczkę, Okocim (browar barona Goetza), hutę w Trzebini, potem fabrykę „Azot”, wreszcie kopalnię Jaworzno. Z Krakowa delegacja udała się na Targi Wschodnie do Lwowa, a stamtąd do Borysławia i Drohobycza. Następnie zwiedzono wspaniale urządzone cukrownię w Przeworsku, wreszcie gospodarstwo rolnicze na Przeworszczyźnie, dominium należące do ks. Andrzeja Lubomirskiego.

Z Łwowa udała się delegacja do Warszawy, potem zaś do Łodzi i w ostatnim dniu pobytu do Poznania. Z Poznania zrobiono wycieczkę do Lubania w celu obejrzenia fabryki przetworów ziemniaczanych, oraz fabryki nawozów sztucznych D-ra Romana Maya, potem zaś zwiedzono jedną z większych cukrowni w Małopolsce, mianowicie fabrykę w Opalenicy.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu

przesłało nam do wiadomości następujące dane w sprawie handlu z Australją:

Polono-australian co Ltd. oznajmia, że zostało założone w 1920 r. przez Polaków, zamieszkałych w Australji z kapitałem zakładowym w wysokości £ 20,000, w celu nawiązania stałych stosunków handlowych między Polską a Australją i jest obecnie przygotowane do przyjęcia przedstawicielstwa polskich przemysłowców i Towarzystw eksportowych we wszelkich gałęziach polskiego przemysłu, nadających się do eksportu do Australji a w szczególności:

- a) wyrobów wełnianych, bawełnianych, lnianych i sztucznego jedwabiu;
- b) mebli, w szczególności mebli giętych i artystycznych;
- c) fornirów, parkietów i klepek dębowych;
- d) drzewa budowlanego;
- e) cementu;
- f) wyrobów ceramicznych, szklanych i porcelany;
- g) towarów aptekarskich, limf i t. p.;
- h) przedmiotów sztuki, wyrobów artystycznych oraz przedmiotów przemysłu domowego j. n. haftów, koronek i t. p.

Równocześnie poleca swoją organizację tym polskim przemysłowcom i importerom, którzy byliby zainteresowani zakupem surowców w Australji, szczególnie: wełny, metali i rud metalowych, garbników (wattle bark), skór kroliczych i bydłych, oraz tłuszczów tak roślinnych jak i zwierzęcych, do fabrykacji mydła i t. d.

Wymienione Tow. zobowiązuje się przeprowadzać wszelkie tranzakcje w charakterze agentów i jedynie, za zgóry umówioną komisją.

Jako referencje podaje ono Kons. Gen. Rz. Pol. w Sydney.

Wystawa Polska na Górnym Śląsku.

Wystawa ta odbędzie się w czasie od 28 stycznia do 11 lutego 1923 r. i zostanie połączoną z Targiem, polegającym na przyjmowaniu obstarunków, na podstawie wystawianych wzorów i próbek.

Cel Wystawy: zapoznanie ludności Górnego Śląska z przemysłem polskim, oraz kupiectwa śląskiego ze źródłem zakupu w Polsce.

Wystawa ta będzie urządzona w lokalu Domu Związkowego, przy kościele Najświętszej Panny Marii w Katowicach.

Eksponaty zostaną rozmieszczone podług branż, w 6-ciu salach dużych, kilku ubikacjach mniejszych, oraz na podwórzu pod przykryciem. Łączna przestrzeń użytkowa — około 600 m. Kwatery dla wystawców zapewnia się przez śląskie organizacje społeczno-gospodarcze. Transport powrotny eksponatów z Wystawy — koleje państwowe uskutecznią bezpłatnie. Termin składania deklaracji w Tow. „Polskie Wystawy Ruchome” w Warszawie, ul. Elektoralna 2, pokój 26 — upływa z dniem 31 grudnia rb.

Blizsze warunki udziału w Wystawie przeglądając można w biurze Izby.

Podkreślamy doniosłość tej Wystawy, ze względu na jej charakter propagandowy oraz konieczność nawiązania ściślejszego kontaktu gospodarczego, pomiędzy Śląskiem a innymi ziemiami Polski.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu podaje niniejszem do wiadomości, że Dr. Franciszek Sędziak (adres: 67,5-th. Ave., St. Vital, Winnipeg, Manitoba, Canada) zwrócił się do Ministerstwa z prośbą o katalogi, cenniki oraz warunki sprzedaży narzędzi chirurgicznych oraz wyrobów chemiczno-terapeutycznych, podając, że w Kanadzie artykuły powyższe miałyby dobry rynek zbytu.

Firmy naszego okręgu, któreby na powyższą ofertę reagowały, prosimy zwrócić się bezpośrednio do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W Sekretarjacie Izby przejrzeć można:

1. Raport Konsula Honorowego p. G. Vexelaire'a w Belgji za wrzesień.
2. Wykaz towarów, które na zasadzie klauzuli najwyższego uprzywilejowania, będą korzystały przy wwozie do Włoch z cel konwencyjnych.
3. Projekt dekretu o handlu zewnętrznym i o uregulowaniu handlu wewnętrznego w Rosji.
4. Szkic sytuacji gospodarczej w Austrii.
5. Szkic sytuacji gospodarczej w Węgrzech.
6. Odpis umowy w sprawie przedsiębiorstw wytwórczych i przewozowych, stanowiącej aneks do umowy handlowej zawartej między Polską a Austrią dnia 25 września 1922 r.
7. Komunikat w sprawie sytuacji gospodarczej w Czechosłowacji.
8. Raport Poselstwa Polskiego w Czarkowie.
9. Sprawozdanie gospodarcze Ministerstwa Przemysłu i Handlu z rynku wewnętrznego za wrzesień rb.
10. Wyciąg z raportu Poselstwa Polskiego w Argentynie.
11. Wyciąg z raportu Radcy Handlowego przy Poselstwie Polskiem w Rzymie.
12. Listę fabryk samolotów w St. Zjednoczonych.
13. Wyciąg z raportu Poselstwa Polskiego w Stockholmie.

Julian Wykrzykowski

TORUŃ

WARSZAWSKA 2.

TARTAK PAROWY

**I SKŁADY DRZEWA
budulcowego, blochów,
podkładów kolejowych**

I DRZEWA EKSPORTOWEGO.

NAJPRZEDNIEJSZE
LIKIERY i WÓDKI

z własnego rektyfikatu

ARTUR GAEDE

Rektyfikacja spirytusu

W TORUNIU

FABRYKI LIKIERÓW

i wyrobów wódeczanych

POZNAŃ DZIAŁDOWO TORUŃ
założ. 1816. założ. 1850. założ. 1863

Sprzedaż hurtowa:

Poznań, Działdowo, Toruń.

Sprzedaż detaliczna:

Działdowo-Toruń (Stary Rynek 5,
(dawn. M. Henius)

A. Rosochowicz

Przedsiębiorstwo robót inżynieryjno-budowlanych

Przygotowywanie wszelkich projektów i kosztorysów, wchodzących w zakres budownictwa pod-na-ziemnego i żel-betonowego.

Wszelkie wyroby cementowe
jak to:

rury, płyty chodnikowe, słupki
do płotów, cembrowiny i t. d.
poleca po cenach umiarkowanych.

Toruń

Mickiewicza 94.

Telefon 576.

Telefon 576.

CEMENT, WAPNO, CEGŁĘ, DRZEWO I DESKI

jakoteż i inne materiały budowlane dostarcza w przesyłkach wagonowych

Franciszek Wojciech Korsch, Słowackiego 31a.

Kupujemy stale

wszystkie odpadki z lasów

każdej ilości i jakości przedewszystkiem sosnowe.

Oferty uprasza się skierować do

Fa W. Neumann — tartaki parowe

Tel. nr. 1

Lidzbark—Pomorze.

Tel. nr. 1

W Boettcher Nast. :-: Właśc.: A. Kulwicki, Toruń

Telefon 12/13. — Adres telegraficzny: Spedytor Boettcher.

Transportowanie mebli. Ekspedycja i czenie międzynarodowych transportów. Ekspedycja frachtu.
Asekuracja. Jedyne łaźnie i wanny w Toruniu.

LAMBERT SADECKI ☼ TORUŃ ☼ MICKIEWICZA 8

(dawniej: Kohlen- und Baumaterialien-Handelsgesellschaft). Telefon nr. 560.

Specjalny interes transportu mebli.

Wypożyczenie wozów meblowych każdego czasu. Sprzedaż węgla górnośląskiego.

DAWN. RICHARD THOMAS

Największa Fabryka Pierników

w rękach polskich.

TORUŃ, JĘCZMIENNA 4/13.

Pomorska Centrala Drzewa, Różycki i Ska Lidzbark (Pom.)

— Tartaki, Fabryka mebli i handel drzewa —

KUPUJE I SPRZEDAJE drzewo każdego rodzaju w okrągłym i tartym stanie
w każdej ilości. (Starannie pielęgnowany materiał sosnowy).

WIELKIE KORZYŚCI!!!

Każdy detalista, hurtownik i wytwórca odnosi przez czytanie i abonowanie jedynych w Polsce tygodników fachowych —

- „Kupiec“ i abonament kwart. 600 mk.
- „Drogerzysta“ abon. kwart. 480 „
- „Przegląd Włóknisty“ ab. kw. 480 „
- „Rynek Metalowy“ abon. kw. 480 „
- „Skóra i Obuwie“ abon. kw. 480 „
- „Dom Gościnny“ abon. kw. 320 „

Z powodu wielkiego rozpowszechnienia powyższych pism fachowych w całej Polsce, reklamy i ogłoszenia zamieszczane w nich odnoszą wielki skutek.

Adres:

„**KUPIEC**“ Tow. Wydawnicze
Poznań, Wielka 10.

(Największe wydawnictwo gazet fachowych w Polsce, zakłady graficzne, własny dom fabryczny).

Maszyny

do wypielania buraków i zboża
patent LOHRKE

siewniki rzędowe do saletry

noże do wypielaczy wszelkich gatunków,

elewatory do słomy

— samowkładacze —
do parowych młocarni
fabrykują jako specjalność.

Polecam

warsztaty reparacyjne (anlogen)
spojnia i wypożyczanie parowych
plugów.

W. MIKOŁAJCZYK

dawn. GEBR. LOHRKE

fabryka maszyn — Chełmża.

ROLNIK

TOW. ZAKUPU I SPRZEDAŻY

z. Sp. z o. p.

CHEŁMŻA (Pomorze)

Zakup i sprzedaż
wszelkich ziemio-
plodów, przetwo-
rów tychże, sztucznych nawo-
zów, nasion, węgla
i wełny

Telefon 43 i 61

Adres telegraficzny:
„ROLNIK“ Chełmża.

DOM EKSPEDYCYJNO-HANDLOWY

LUDWIK SZYMAŃSKI

urzędowy ekspedytor polskich kolei państwowych.

TORUŃ

Żeglarska 3. — Telefony 909. i 914.

Filja w ekspedycji towarowej Główny Dworzec.

EKSPEDYCJA FRACHTU kolejowego i wodnego. —
TRANSPORT MEBLI. — Własne meblowe wozy. —
CLENIE TRANSPORTÓW ZAGRANICZNYCH przez
Ministerjum skarbu urzędowo dopuszczony. — ŻEGLUGA.
Własne parostatki i berlinki. — Parostatki wycieczkowe
zawsze do dyspozycji. — Własne magazyny z bocznicami
kolejowymi.

MAGAZYNOWANIE, FINANSOWANIE i LOM-
BARDOWANIE TOWARU. — EKSPEDYCJA
DRZEWA koleją i wodą własnymi parostatkami
i berlinkami.